

Otvoreno pismo Beogradskom Univerzitetu

Čitajući Statut Univerziteta u Beogradu (u daljem tekstu Statut), ostao sam zbunjen činjenicom da ustanova koja bi trebalo da bude intelektualni uzor cele države, dakle, ustanova koja predstavlja najstariju visokoškolsku instituciju u državi, alma mater svih ostalih državnih univerziteta u Srbiji, dozvoljava sebi tako očigledno kršenje Ustava Republike Srbije (u daljem tekstu Ustav) i Zakona o zabrani diskriminacije (u daljem tekstu ZZD) u svom sopstvenom Statutu.

Univerzitet u Beogradu (u daljem tekstu BU) jeste državna institucija i, kao takva, mora, po članu 11. stav 1 Ustava, biti sekularna. Dalje, po članu 11. stav 2 Ustava, mora biti odvojena od crkava i verskih zajednica i svih njihovih institucija. Na kraju, po članu 11. stav 3 Ustava, ne sme da uspostavlja nijednu religiju kao državnu.

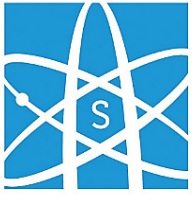
Pravoslavni bogoslovski fakultet (u daljem tekstu PBF), kao deo Univerziteta u Beogradu, direktno krši sva tri stava člana 11. Ustava. Prvenstveno, radi se o isključivo religijskoj instituciji koja, samim tim, krši princip sekularnosti (kršenje člana 11. stav 1 Ustava). Zatim, pripajanje PBF Beogradskom Univerzitetu predstavlja mešanje crkve i države (kršenje člana 11. stav 2 Ustava). Dodatno, s obzirom na činjenicu da je PBF jedina religijska institucija unutar BU, činjenica koju PBF sa ponosom naglašava na svom sajtu, pravoslavna religija se na BU uspostavlja kao državna (kršenje člana 11. stav 3 Ustava).

Ovo se najbolje vidi i iz neuspelog i, dozvoliću sebi slobodu da kažem, čak i sramnog pokušaja, u članu 9. stav 7 Statuta, da se kontradiktornost i kršenje Ustava prikrije. Ovim članom Statuta BU zabranjuje se „*versko delovanje ili organizovanje*“ na Univerzitetu, što je potpuno u skladu sa načelom sekularnosti, kao i svrhom i prirodom BU, ali se, bez bilo kakvog obrazloženja, PBF izuzima iz navedenog pravila. Na opisani način se direktno krši i ustavno načelo sekularnosti, ali i odredbe Ustava kojima se garantuje ravnopravnost i jednakost svih fizičkih i pravnih lica (čl. 19, 21. i 71. Ustava Republike Srbije), a pravoslavna religija se stavlja jasno i direktno iznad svih ostalih priznatih religija u Republici Srbiji.

Međutim, pored kršenja Ustava, još je gore kršenje člana 19. stav 2 i stav 3 Zakona o zabrani diskriminacije, koje PBF redovno čini prilikom upisa studenata.

Naime, u članu 58. stav 1 Statuta PBF, kao uslov za upis navodi se obavezna „*saglasnost nadležnog episkopa*“. Zatim se u članu 61. stav 3 opet zahteva da kandidat „*pribavi saglasnost nadležnog episkopa*“, da bi se u članu 86. kao glavni uslov za nastavnike i predavače navelo da „*pored ostalih propisanih uslova ima i saglasnost (blagoslov) nadležnog episkopa*“.

Sasvim je jasno da se na ovaj način vrši očigledna i faktička i pravna diskriminacija i studenata i profesora PBF i to na osnovu verskog opredeljenja. Da se kao uslov za studiranje i za rad u jednoj instituciji, koja bi navodno trebalo da bude obrazovnog karaktera, postavlja potpuno arbitrarni uslov, koji zavisi od subjektivne, neobrazložene volje jednog verskog poglavara. Svejedno koja osoba daje subjektivnu saglasnost, jasno je i iz samog naziva ove institucije da je u osnovi obavezno prisutna otvorena diskriminacija na osnovu verske opredeljenosti, ali dodatna diskriminacija se jasno vidi i iz pomenutog uslova za upis. **Dakle, po Statutu BU i Statutu PBF, jedan verski poglavar, po svom sopstvenom subjektivnom nahođenju, faktički odlučuje ko je podoban, a ko nije podoban da postane student Univerziteta u Beogradu!** Na koji način je sveštenik jedne religije kvalifikovan da donosi takve odluke i da odlučuje o visokom obrazovanju bilo koje mlade osobe?

**ATEISTI
SRBIJE**

Navedeno postupanje je sasvim očigledno u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije (ZZD). Konkretno, član 2. ZZD naglašava: „izrazi ‘diskriminacija’ i ‘diskriminatorno postupanje’ označavaju svako neopravdano pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje (isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva), u odnosu na lica ili grupe [...] a koji se zasniva na verskim ili političkim ubeđenjima...”

Dalje, član 19. stavovi 2 i 3 ZZD glase:

„Zabranjeno je licu ili grupi lica na osnovu njihovog ličnog svojstva, otežati ili onemogućiti upis u vaspitno-obrazovnu ustanovu, ili isključiti ih iz ovih ustanova, otežati ili uskratiti mogućnost praćenja nastave i učešća u drugim vaspitnim, odnosno obrazovnim aktivnostima, razvrstavati učenike po ličnom svojstvu, zlostavljati ih i na drugi način neopravdano praviti razliku i nejednako postupati prema njima.

Zabranjena je diskriminacija vaspitnih i obrazovnih ustanova koje obavljaju delatnost u skladu sa zakonom i drugim propisom, kao i lica koja koriste ili su koristili usluge ovih ustanova u skladu sa zakonom.”

Iz ovoga se sasvim jasno vidi da PBF vrši nezakonitu diskriminaciju svojih studenata, a pošto je PBF deo BU, time se to kršenje prenosi i na sam BU.

Moje iskreno mišljenje je da je mnogo bolje za ugled samog Univerziteta da samostalno i samoinicijativno obavi ovu neophodnu ispravku i da nikako ne sačeka zahtev za ocenu ustavnosti Statuta i prijavu Povereniku za zaštitu ravnopravnosti i negativni publicitet koji će, neizbežno, proisteći iz te prijave.

Ovom prilikom bih vam skrenuo pažnju i na član 54. Zakona o zabrani diskriminacije, koji naznačava: „Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj vaspitna, odnosno obrazovna ustanova koja licu ili grupi lica, na osnovu njihovog ličnog svojstva neopravdano oteža ili onemogućiti upis, odnosno isključi ih iz vaspitne, odnosno obrazovne ustanove (član 19. stav 2).“

Ja ne želim da podnosim prijavu protiv BU, koji smatram jednom od najvažnijih institucija u Srbiji, ali ako Univerzitet nema nameru da ispravi navedene očigledne povrede Ustava i zakona Republike Srbije, biću na to prinuđen, te vas molim da mi objasnite na koji način ćete reagovati na sve povrede pravnih propisa navedene u mom dopisu.

Srdačan pozdrav,

Predrag Stojadinović
Potpredsednik udruženja „Ateisti Srbije“

Reference:

Statut BU: http://www.bg.ac.rs/csrp/univerzitet/univ_propisi/pdf/Statut.pdf

Statut PBF: <http://www.svetosavlje.org/biblioteka/zakoni/statut-pbf-2006.htm>

Uslovi za upis na PBF: <http://prijemni.infostud.com/Pravoslavni-bogoslovski-fakultet/Beograd/70>

Ustav Republike Srbije: <http://www.poverenik.rs/images/stories/dokumentacija-nova/ustav.pdf>

Zakon o zabrani diskriminacije: http://www.mojepраво.net/propisi/srbija/zakon_o_zabrani_diskriminacije.html